

Vis maior esemény bejelentésének fontossága a belvízzel sújtott területeken

Felhívjuk a mezőgazdasági termelők figyelmét arra, hogy az új közvetlen támogatási szabályok (KAP keretében bevezetésre kerülő új támogatási konstrukciók) megváltozása miatt minden a vízzel borított, az egységes területalapú támogatásra bejelenteni szándékozott mezőgazdasági terület vonatkozásában célszerű a vis maior eseményt is bejelenteni. A bejelentést a 44/2007. (VI. 8.) FVM rendelet (vis maior rendelet) alapján az MVH honlapján rendszeresített formanyomtatványon lehet megtenni.

Az érintett termelő vis maior esemény bejelentését a vis maior esemény bekövetkezésétől számított tizenöt munkanapon — de legkésőbb akkor, amikor erre a legkorábban lehetősége van — belül tegye meg annak érdekében, hogy az egyes támogatási jogcímek jogosultsági feltételeinek teljesülését az MVH minél szélesebb körben figyelembe tudja venni.

Őszi vetésű kultúrákkal kapcsolatos belvízkár bejelentések:

Amennyiben az őszi vetésű kultúrát belvízkár érte, a kárenyhítési rendszer keretében a bejelentést a kár bekövetkezését követő 15 napon belül lehet megtenni, ahol a bekövetkezés időpontjának azt az időpontot kell tekinteni, amikor a kárt szenvedett területen természetesen növénykultúra vonatkozásában a károsodás első alkalommal észlelhetővé válik.

A kárenyhítési rendszerben megtett bejelentés nem helyettesíti a vis maior bejelentést, azt külön is meg kell tenni amennyiben a belvíz valamely támogatási feltétel teljesítését akadályozza. Ilyen lehet, hogy a károsodott kultúra teljes egészében kipusztult, így bejelentés hiányában a terménydiverzifikáció szempontjából azt nem lehetne figyelembe venni. Egyes őszi ültetésű zöldségnövények (pl. fokhagyma) vagy több éves kultúrák (pl. lucerna) esetében a termeléshez kötött támogatás feltételeinek teljesítéséhez szintén szükség lehet a vis maior bejelentésre.

Amennyiben az őszi vetésű kultúra teljes egészében kipusztult és az adott terület megfelel a parlagterület fogalmának, az egységes kérelemben (EK) a terület parlagként is bejelenthető. Parlagon hagyott területnek azt a legalább 0,25 hektár nagyságú szántóterület lehet bejelenteni, amelyen a pihentetési időszakban (március 1. és augusztus 31. között) semmilyen növénykultúrát nem vetnek vagy telepítenek, és nem takarítanak be.

Parlagterület, gyepterület bejelentése:

Fontos, hogy a támogathatóság biztosítása érdekében az egyéb területekhez hasonlóan a gyepterület és parlagterületen is minimális mezőgazdasági tevékenységet kell végezni. Ennek keretében:

- a) Minden esetben gyommentes állapotban kell tartani a területet (a parlagon hagyott terület esetében – szükség szerint kaszálásnak, szárazzásnak, egyéb mechanikai gyomirtásnak vagy eseti tisztító legeltetésnek köszönhetően – a virágzó gyomok jelenléte ne legyen olyan mértékű, hogy az jelentősen megnövelje a következő növénykultúra megfelelő fejlődéséhez szükséges növényvédelmi munkálatok mennyiségét, költségét, vegyszerhasználatát).
- b) Az állandó gyepterület a hasznosítás szempontjából nemkívánatos fás szárú növényektől mentes legyen.
- c) Az állandó gyepterületen rendszeres legeltetés hiányában tárgyév augusztus 31-éig legalább egyszer tisztító kaszálás elvégzésre kerül, valamint el kell kerülni a túllegettetést.

Látható, hogy a „jó kultúrállapotban” tartás, a gyommentesség elérése a gazdálkodótól tevőlegességet igényel, az önmagától nem következik be. Fontos, hogy ha akadályoztatva van a termelő, ezen tevékenysége kifejtésében jelenthet vis maior, ha pedig a víz levonul, akkor haladéktalanul gondoskodjon a „jó kultúrállapot” eléréséről, hiszen a vis maior bejelentés nem mentesít a későbbi elgyomosodás következményei alól.

Természetesen a parlagterület mint olyan, a zöldítés (terménydiverzifikáció, ökológiai célterület) szempontjából is figyelembe vehető.

Tavaszi kultúra és a belvíz:

Amennyiben az adott terület belvízzel borított, természetesen lehetőség van a víz levonultát követően olyan tavaszi kultúrát vetni, amely mind a zöldítés, mind pedig a termeléshez kötött támogatások szempontjából figyelembe vehető. Ugyancsak lehetőség van a vis maiorral érintett vetés után másodvetésre is. Amennyiben azzal számolunk, hogy az adott növényt bizonyosan el tudjuk vetni, akkor az EK-ban jelentsük be a tényleges hasznosítást, de azt tervezett másodvetésként is jelölhetjük, viszont a másodvetés tényleges megvalósulását szintén be kell jelenteni, hogy azt az MVH az ellenőrzések során figyelembe tudja venni.

Amennyiben a vis maior eseménnyel érintett terület igazolt újravetésére, vagy újratelepítésére kerül sor, úgy a 27/2014. (XI. 25.) FM rendelet szabályai szerint az elővetemény vagy előültetvény, valamint az újravetett vagy újratelepített növénykultúra is elszámolható az agrárkár-enyhítési eljárás során, amennyiben a kárbejelentés határidőben megtörtént és a káresemény az agrárkár megállapító szerv által igazolásra került.

Szintén felhívjuk az agrárkár-enyhítési rendszerben tag mezőgazdasági termelők figyelmét arra, hogy tagsági jogviszonya és a kárenyhítési hozzájárulás fizetési kötelezettségének összege az egységes kérelemben bejelentett, használatában lévő termőföldterületek, valamint a bejelentett hasznosítási kódok az egységes kérelemre vonatkozó uniós jogi aktusban foglalt késedelmes benyújtási határidő utolsó napján fennálló állapotának adatai alapján kerül megállapításra.

Végezetül fontos figyelmeztetni arra, hogy a kultúra bejelentése, az ahhoz kapcsolódó feltételek teljesítése mindig a termelő felelősségi körébe tartoznak, egy esetleges ellenőrzés esetén e feltételek teljesülését (növény, kultúrállapot stb. megléte) fogja az MVH ellenőrizni. A vis maior bejelentés csupán abban segít, hogyha belvíz vagy más elháríthatatlan külső ok miatt a támogatási feltétel ideiglenesen nem teljesíthető, akkor a termelő a jogkövetkezmények alól mentesüljön. Mivel a belvíz esetében a vis maior eseményt kiváltó helyzet gyorsan változhat, a késedelmes bejelentés következtében az eljáró Kormányhivatal nem feltétlenül fogja az adott kártételt leigazolni, így ebben az esetben a mentesség sem fog fennállni. Mindezek érdekében kérjük az érintett termelőket, hogy a bejelentéseiket a lehető leghamarabb megtegyék és az FM soron kívül kezdeményi a vonatkozó rendelet olyan értelmű módosítását, hogy a vis maior hatósági megállapítása minél gyorsabban megtörténhessen.